

Bergerden wil wereldkampioen duurzaamheid worden

Vijftien jaar geleden ontstonden in het glastuinbouwgebied Bergerden de eerste duurzaamheidsinitiatieven. De nieuwe plannen zijn nog ambitieuzer.

Door Jeroen Kleijne

'Het mooie van Bergerden is dat je ziet dat het klopt,' vertelt groeneplantenkweker Stef Huisman als hij een kleine rondrit maakt door het glastuinbouwgebied. Hij rijdt langs de centrale plas waar al het regenwater wordt opgevangen en waar nu een groepje ganzen vreedzaam graast. 'Dit gebied is schoon. We verliezen geen energie op de kubieke meters gas die we inkopen. Vogelspotters komen af op alle vogels die hier en in de bufferzone zitten, zoals de lepelaars. Ik ben echt trots op wat Bergerden geworden is. Het is geen luchtkasteel gebleken.'

Het plan voor kastuinbouwgebied Bergerden wordt zo'n vijftien jaar geleden geboren. Ondernemers zoeken in die periode samen met de Rabobank, de veiling en toeleveranciers naar nieuwe mogelijkheden voor tuinbouw in de regio. De gemeente en de provincie omarmen het plan meteen. Het rijk heeft in die periode net een stimuleringsregeling in het leven geroepen voor het duurzaam ontwikkelen van tuinbouwgebieden. Thijs Zee, gemeente Lingewaard: 'We besloten

om het gebied te ontwikkelen in een samenwerkingsverband met de gemeente Nijmegen. Van het rijk kregen we 12,2 miljoen euro voor maatregelen op het gebied van duurzaamheid.'

Ook Stef Huisman en zijn collega-tuinders zijn er meteen voor om het gebied zo duurzaam mogelijk te ontwikkelen. 'Zelf ben ik een behoorlijke idealist, maar binnen de vereniging zijn er gelukkig meer zoals ik. De glastuinbouw had op dat moment nog een slechte naam, vooral vanwege het grote energieverbruik. Van Bergerden wilden we graag het beste tuinbouwgebied van Nederland maken. Economisch, ecologisch ingepast én duurzaam. Ik kan wel zeggen dat dat aardig gelukt is. In 2003 heeft het eerste bedrijf zich in Bergerden gevestigd en inmiddels

Gemeente blijft betrokken bij ontwikkeling

zitten we hier met zestien tuinders. Variërend van paprika- en tomatenkwekers tot tuinders die actief zijn in de sierteelt.'

Centraal

De coöperatie van tuinders beschikt in Bergerden in de eerste plaats over een gemeenschappelijk watervoorziening. Het regenwater valt op de daken van de kassen en stroomt via het slotenstelsel naar een centrale waterplas van vier hectare groot en vijftien meter diep. Stef Huisman: 'Twee pompen bij de centrale plas houden het leidingsysteem op druk, zodat alle kwekers het water uit de plas kunnen gebruiken voor hun bedrijf. Elke kweker heeft twee watermeters: één voor het leidingwater en één voor het regenwater van de coöperatie. De waterkwaliteit is fantastisch. Met een pH-waarde van 5,5 is het precies wat we nodig hebben voor het kweken van planten.'

Ook de energievoorziening in Bergerden is centraal geregeld. De coöperatie koopt gas in en 'verstookt' dat in twee 'warmtekrachtkoppelingen' (WKK's), een soort minicentrales. 'De WKK levert 42 procent elektriciteit, 47 procent restwarmte en een

FOTO: MARCO VELLINGA OOSTERBEEK

KWEKER STEF HUISMAN EN THIJS ZEE VAN DE GEMEENTE LINGEWAARD

paar procent CO². Zo'n beetje alles wat we inkopen, gebruiken we. Zelfs de CO², want die hebben onze planten juist nodig. Alles bij elkaar hebben we onze CO²-uitstoot nu al met 28 procent terug kunnen dringen. Zelf wil ik met mijn bedrijf graag op een gezonde manier kunnen concurreren. Vroeger gebruikte ik zeventig kuub gas per vierkante meter per jaar. Met mijn eigen warmtekrachtkoppeling bracht ik dat omlaag naar veertig kuub en hier zit ik op vijftien kuub. Dat is het mooie van collectivering.'

Beste van de wereld

De gemeente is blij met de aanleg van Bergerden. 'We willen ons imago als duurzame agogemeente graag versterken,' zegt Thijs Zee. 'Bovendien biedt Bergerden nieuwe werkgelegenheid en dat is goed voor de lokale en regionale economie. Het hele gebied ademt dynamiek en duurzaamheid, en dat is mooi om te zien. Onze inzet was om het hele gebied in 2013 vol te krijgen, maar dat gaat vanwege de crisis helaas niet lukken. De helft van de kavels is nog te koop. Samen met de gevestigde tuinders zijn we nu op zoek naar andere

manieren om nieuwe tuinders aan te trekken.'

Stef Huisman: 'Als de plannen voor de biogasvergister en het toepassen van aardwarmte vanaf 2012 doorgaan (zie kader), denk ik dat we dan de beste tuinbouwcoöperatie van de wereld zijn als het gaat om het verbruik van water en energie. En daardoor wordt Bergerden een nog aantrekkelijker vestigingsgebied.'

De gemeente Lingewaard doet tegelijkertijd zijn uiterste best om Bergerden nog meer voor het voetlicht te brengen. Thijs Zee: 'Onze rol is niet gestopt bij het neertellen van het startkapitaal. We blijven graag betrokken, het gebied is dat ook waard. Samen met de provincie en de tuinders nemen we deel in het aardwarmteproject, wat een mooie manier is om op een rendabele manier aan warmte te komen. En we hebben vorig jaar een promotiefilm voor Bergerden gemaakt, waarin de tuinders als ambassadeurs van het gebied een belangrijke rol spelen. De tuinders kunnen en willen niet zonder ons en wij kunnen en willen niet zonder de tuinders.'

Jeroen Kleijne is freelance journalist

BIOVERGISTER

Meer dan 50 procent reductie

Samen met lokale akkerbouwers begint de coöperatie in 2012 met de bouw van een biogasvergister voor het produceren van 'groen gas'.

Daarnaast doet de provincie volgend jaar seismografisch onderzoek om te kijken naar de mogelijkheden voor het toepassen van aardwarmte.

Stef Huisman: 'We verbruiken nu 25 miljoen kuub gas. Met de biogasvergister gaan we terug naar zeventien miljoen kuub. Met geothermie kunnen we nog eens negen miljoen kuub besparen. Zo kunnen we een reductie van de CO²-uitstoot bereiken van wel 50 tot 60 procent.'

WWW.
BERGERDEN.NL